

Karlfeldtföreningen i Folkare

Verksamhetsberättelse 2020

Karlfeldtföreningen i Folkare har till uppgift att väcka intresse för Erik Axel Karlfeldts författargärning och medverka till en levande kulturmiljö i skaldens barndomshem Karlfeldtsgården i Karlbo.

Styrelsen för Karlfeldtföreningen lämnar här sin berättelse för år 2020 – det år som under över-sådlig tid kommer att vara ihågkommet för covid19-pandemins genombrott. Pandemi betyder hela folket, och pandemin har länkat hela mänskligheten samman i kampen mot smittspridning och för god hälsa. Karlfeldtföreningens aktiviteter har – liksom många andra verksamheter på vår planet – fått hållas på sparlåga. En rad aktiviteter har pausats eller flyttats framåt i tiden.

År 2020 var antalet medlemmar cirka 200. Inget årsmöte hölls under året, varför vald styrelse kvarstår under hela verksamhetsåret:

Ordförande	Karin Perers, Mörtarbo
Vice ordförande	Christer Rosenqvist, Östanbyn
Sekreterare	Lars Östlund, Hedåker, och Christer Rosenqvist, Östanbyn
Kassör	Annelie Esselin, Hyttbäcken
Övriga ledamöter	Kerstin Sonnbäck Hagfeldt, Sonnboås Lena Lönnqvist, Sjövik Inger Boman, Grytnäs Lillebil Lundkvist, Moren Klas Englund, Bäckeby
Ersättare	Anna Thomasson, Hyttbäcken Lars Åke Everbrand, Hedemora Olle Björklund, Grytnäs Sofie Broström, Krylbo
Adjungerad	Eva Forsberg, Grytnäs
Revisorer	Lennart Hedene, Avesta Erik Bohlin, Västanhede
Revisorssuppleant	Anders Svensson, Bergshyttan
Valberedning	Göran Edström, Avesta Ragnhild Abrahamsson, Krylbo

Karlfeldtsgården – en levande kulturmiljö

Karlfeldtsgården i Karlbo kunde – trots pandemin – hålla öppet under sommaren 2020. Ja, gården till och med levde upp. Den blev en vital mötesplats för vänner som ville ses under trygga hälso-förhållanden. På det harmoniska gårdstunet och i den vackra lustgården var det möjligt att mötas, ute i friska luften, med generösa avstånd och kring goda måltider och bakverk. Även konst-hantverkarna och slöjdarna flyttade ut, med värdskap och gedigna alster vid ett torgstånd i trädgården. Flera av kulturprogrammen kunde genomföras, på trädgårdsscenen, med publik i

mindre format – så till exempel Karlfeldtföreningens trevliga program med folkdanser till tonsatta Karlfeldtdikter. Guidade visningar på gården annonserades offentligt och fullföljdes trots varje söndag, med Eva-Lena Bard som ciceron. Med skön, grön inramning vigdes älskande par till äktenskaplig lycka.

Andra aktiviteter måste ställas in – eller flyttas fram till den postpandemiska tid som vi väl alla längtar till, så bland annat den klassiska Karlfeldtsdagen som brukar samla flera hundra deltagare.

Karlfeldtsgården är hjärtpunkt för kulturarbetet med lyrik, läsfrämjande, konsthantverk och gamla perenna växter i Folkarebygden. Tack vare Karlfeldts son Sune Karlfeldt med familj öppnades författarens barndomshem på 1960-talets slut som en kulturgård för alla.

Stafettpinnen förs nu vidare av Avesta kommun som 1984 tog över ägande och drift. Här, där den mögne Karlfeldt lät sin oro sova i det förgångnas ro, förmedlar skrivkammare, salar, lustgård och tun idag harmoni. Den som lyssnar, kan ana andaktsdova, heliga psalmackord.

Kommunens intentioner med gården är lika vackert som stringent formulerade:

Avesta kommuns förhoppning är att Karlfeldtsgården i Karlbo ska

- hålla Karlfeldtsminnet och lyrikintresset levande,
- vara ett fönster utåt för bygdens konsthantverkare,
- vara en grön oas, en kulturmiljö för envar att vila ut i,
- vara en stimulerande miljö för föreningar och enskilda att disponera i samklang med gårdens kulturhistoriska betydelse.

Vår ideella förening bildades 1985.

Trädgården utvecklades i nya steg med tidstrogna perenner i blomlisterna längs röda sommarhuset och fortsatt kunnig skötsel av lustgården. Gårdens blomsterprakt vårdas och vidareutvecklas av en ideell trädgårdscirkel, som sedan många år verkar under ledning av Birgitt Broström. Gräsmattor, häckar och träd sköts av fastighetsägaren Avesta kommun. Under sommaren 2020 uppfördes en trevlig skylt med karta över lustgården och växterna i respektive kvarter. En folder med samma information och liten exposé över Karlfeldts blomintresse producerades också.

Karlfeldtföreningen svarade som vanligt för programläggning av verksamheten i det röda sommarhuset, där Folkarebygdens slöjdare fanns på plats med sina alster under sommaren. Två konsthantverkare medverkade veckovis som värdar och visade både traditionsrika och nydanande arbeten främst inom textil. Alster av alla slöjdare presenterades i en gemensam butik. Slöjdarna bidrar mycket påtagligt till att göra Karlfeldtsgården till en levande kulturmiljö. Eva Forsberg var organisatör för sommarens slöjdarkavalkad även år 2020.

Entreprenör för gårdens servering var Kristin Kristenson som med sina unga medarbetare svarade för dagligt värdskap, trevligt tilltal och servering av goda maträtter och bakverk, allt mycket uppskattat.

Annat utåtriktat arbete

För att kommunicera väl med medlemmar och allmänhet presenterar Karlfeldtföreningen både verksamhet och Karlfeldtsgård på webbplats och Facebook. Adresserna är www.karlfeldt-folkare.se och Karlfeldtsgården i Karlbo. Klas Englund i styrelsen är ansvarig för digital information och kommunikation. På facebooksidan finns även information från Karlfeldtsgårdens entreprenör, främst om serveringen.

Karlfeldtföreningen har också formulerat den folder om Karlfeldt som kort sammanfattar hans liv, författargärning och anknytning till gården i Karlbo. Den foldern uppdateras årligen med information om aktuella öppettider och kontaktuppgifter.

Under sommaren 2020 lanserades en ny folder, utformad av Klas Englund, med presentation av gatunamn med Karlfeldtsk anknytning i Karlbo och Brunnbäck. Via gatunamnen möter vi såväl Karlfeldts miljöer och diktargestalt som blomsternamn och titlar från Karlfeldts lyrik. Foldern är tänkt att, inte minst, glädja alla boende vid de aktuella gatorna.

Föreningen medverkar på många sätt med utåtriktade presentationer av Karlfeldts lyrik, minnen och barndomsmiljö. Före pandemics utbrott hade till exempel Karin Perers ett Karlfeldtprogram för 130 intresserade i Hedemora SPF. När pandemi inte råder, är Karlfeldtföreningen aktiv på fler arenor.

Årets Fridolin

Med namn från Karlfeldts diktargestalt utdelas Avesta kommuns stora kulturpris, och mottagare år 2020 var sångarna, musikerna och körledarna Anna Risberg, Grytnäs, och Heléne Thunberg, Folkärna. Beslutet fattades av kommunens bildningsstyrelse, efter nominering från Karlfeldtföreningen.

Kulturpriserna delades ut vid ett digitalt kulturevenemang, direktsänt via internet, vid Avesta Arts avslutning, en söndag i september. Det blev en värdig och fin högtid, om än av annan art än Karlfeldtsdagen på plats på Karlfeldts egen gröningsgrund.

Motiveringen till priset lyder som följer:

I Karlfeldts dikter är sången starkt närvarande. "Jag är en sjungande röst", skriver Erik Axel själv. Dikternas egen sång sjunger i rytm, rim, vokalers klang och versmåttss variation. Många dikter har därtill fått ännu ett tonspråk genom tonsättningar av kompositörer i olika genrer och generationer.

"Nu fångar jag toner ur sommar och höst och ger dem visans lekande röst", skriver Karlfeldt i portaldikten som berättar om hans uppbrott från Folkarebygden. Årets Fridoliner har valt Folkarebygden som sin arena för att kunnigt, djärvt, mångsidigt och inkluderande förvalta och förnya sången. Ofta verkar de som duo.

Anna Risberg är utbildad musiklärare och körpedagog, vidareutbildad inom musikterapi, och sedan många år verksam dels som körpedagog, dels som frilansande musiker med flöjt som sitt främsta instrument.

Heléne Thunberg är utbildad i solosång, har kantorsexamen och vidareutbildning inom körpedagogik och är sedan många år verksam som kantor och körledare.

Var för sig – och tillsammans – är Anna Risberg och Heléne Thunberg strålande solar i musiklivet och särskilt för körsången i Folkarebygden. De tillför energi och får andra människor att blomma.

Välkomnande vänder de sig till människor i olika åldrar och skapar körer som får sångarna att växa, både i sång och i självkänsla. Barn, tonåringar, yngre och äldre vuxna – alla får plats. Även personer som aldrig förr har sjungit i kör får chans att utvecklas. För åldrade eller dementa, blir körsången en väg till gemenskap och hälsa. I andra körer får de främsta koristerna, genom Annas och Helénes ledarskap, förutsättningar att ta språng till nya höjder och ny repertoar.

Anna Risberg och Heléne Thunberg visar imponerande initiativ- och drivkraft i Folkarebygdens musikliv. Tillsammans initierar och genomför de magnifika körkonserter och uppsättningar av kvalificerade kör- och orkesterverk som Carl Orffs komposition

Carmina Burana. Generöst ställer de sig till förfogande för medverkan i breda, samlade kultursatsningar, arrangerade i samverkan mellan olika aktörer, däribland Avesta kommun.

Anna Risberg och Heléne Thunberg verkar med gedigen kunskap och smittande glädje. De är värdiga att koras till Årets Fridoliner år 2020. Som radarpar i Folkares körliv tilldelas de priset samtidigt.

Anna Risberg är född 1959. Heléne Thunberg är född 1965.

Karlfeldtsgårdens kulturverkstad

Karlfeldtsgårdens Kulturverkstad var tänkt att följas upp 2020 med sommarresor i buss på Karlfeldts Folkarestigar – för både nyhitkomma och sedan länge förankrade avestabor. På grund av pandemin kunde planerna inte förverkligas, och den delen av projektet flyttas framåt i tiden.

Vintertid i vila

Pandemin hindrade också Karlfeldtsgårdens julmarknad från att genomföras. Karlfeldtföreningens vinterverksamhet lades vilande. Som uppmuntran till alla medlemmar sändes i adventstid brev med Karlfeldtbladets två nummer för år 2020 – och därmed möjlighet att på egen hand studera Karlfeldt och hans sammanhang.

Föreningen

Karlfeldtföreningen i Folkare samverkar på många sätt med det litterära sällskapet Karlfeldtsamfundet som verkar på nationell nivå. I samfundets styrelse är Christer Rosenqvist adjungerad från vår förening. I samfundets tidskrift Karlfeldtbladet publiceras alltid en krönika från vår lokala verksamhet i Karlfeldts barndomsbygd.

I studiecirkelverksamhet samverkar vi med Studieförbundet Vuxenskolan. Som förening är vi medlem i Folkärna bygdegårdsförening som driver Bygdegården Jubel i Sjövik.

Karlfeldtsgårdens öppethållande och programutbud presenteras även av Kultur Avesta, Avesta kommun, genom annonser i papperstidningar och via kommunens webbplats.

Karlfeldtföreningen i Folkare är en betydelsefull kanal för försäljning av böcker om och av Karlfeldt, främst ur Karlfeldtsamfundets utgivning. Varje år säljs flera hundra böcker via Karlfeldtföreningens bokbord på gården i Karlbo och andra utåtriktade fora. Under år 2020 såldes med stor framgång det nya lokalhistoriska verket Folkareboken, dels via bokborden i Karlbo, dels via föreningens ombud.

Slutord

Karlfeldtföreningen i Folkare konstaterar att det inte alltid blir som människan har tänkt sig. Pandemin präglade – på hela vår planet – år 2020, förstås också vår förening. Verksamheten hölls på sparlåga. Lyckligtvis kunde Karlfeldtsgården i Karlbo vara öppen – och den hälsosäkra utomhusmiljön där blev en verklig besöksmagnet.

Varma tack riktar vi till alla medlemmar och alla andra Karlfeldtvänner som är med och bär vår förening. Varmt tack till konsthantverkare och slöjdare som ger Karlfeldtsgården liv och ansikten utåt. Varmt tack till trädgårdscirkeln som får poesin att prunka i blommande örter och perenner. Varmt tack till Karlfeldtsgårdens entreprenör för framgångsrik samverkan. Varmt tack till Kultur Avesta, Avesta kommun, för generöst bidrag och samfällt arbete. Varmt tack till Karlfeldtsamfundet som levererar intressanta böcker, frisk tidskrift och många andra möjligheter.

Nu förbättras folkhälsan, smittskyddet ökar i takt med vaccinationer och pandemirestriktionerna lättar. Med tillförsikt blickar vi framåt – och tänker som Karlfeldt: "... fri vill jag vandra bland vålmar och ax i klöverdoftande nätter, och dikta bondrim till kornknarrens krax och näktergalslena sonetter".

Folkarebygden, i försommartid 2021

Karlfeldtföreningens styrelse

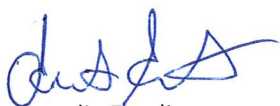
Karin Perers

Christer Rosenqvist

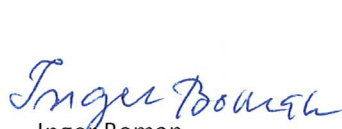
Lars Östlund

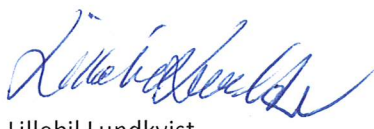
Annelie Esselin

Kerstin Sonnbäck Hagfeldt

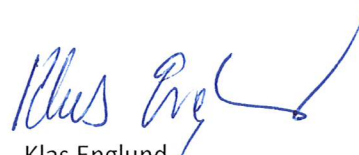
Lena Lönnqvist

Inger Boman

Lillebil Lundkvist

Klas Englund